

© Sílvia Poch

L'última f**king nit

(o la festa de Zeus i Hera)

dossier de pensament crític

El llibre

Temporada 23/24

**Introducció als Dossiers
de pensament crític → 3**

Lèxic relacionat amb l'espectacle → 5

Fonts consultades → 10

Parlant amb Marc Artigau → 12

Propostes de treball → 15

Introducció als Dossiers de pensament crític

Els **Dossiers de pensament crític** són un material d'acompanyament que vol apropar la noció de la crítica teatral als joves, no per formar crítics teatrals sinó perquè les eines que fa servir la crítica fomenten una actitud activa de l'espectador que ens sembla imprescindible d'incentivar. Despertar el sentit crític permet mirar el món d'una altra manera, més enllà del teatre. Ajuda a qüestionar-lo, a entendre'n la complexitat i la confrontació d'idees. També és un exercici per (re)pensar l'obra, tornar a l'experiència des de l'anàlisi fent l'acció de recordar allò viscut. Per aconseguir-ho, els **Dossiers de pensament crític** relacionen els espectacles programats amb determinats aspectes del llenguatge escènic.

© Silvia Poch

L'ÚLTIMA F**KING NIT Resum de l'argument

L'última f**king nit (o la festa de Zeus i Hera) és la història d'un banquet, el de les noces de Zeus i Hera. Un gran convit on no hi falten els déus de l'Olimp. En aquesta festa on les passions més soterrades floriran, la saviesa lluitarà contra l'irracional –el desig, la mort i la guerra, l'amor– i sabrem qui són aquests mites, les seves misèries, desitjos i pors, i per què els humans els veneren. Per què són eterns.

Una proposta per endinsar-nos en la mitologia grega, perquè els mites tracten els problemes fonamentals, els que no canvien: l'amor, la guerra, el pecat, la tirania, el valor i el destí.

Treball amb l'espectacle

Amb aquest espectacle volem aprofitar per treballar la contemporaneïtat de la mitologia, però també aspectes del llenguatge escènic com la metateatralitat i el concepte de *representació*. Per això trobareu en aquest dossier un recull de lèxic i de material relacionat específicament amb aquests i altres aspectes de l'espectacle, i un seguit de preguntes i propostes de treball perquè pugueu fer-ne reflexió i valoració amb l'alumnat, més enllà de la primera impressió –*el m'agrada/ no m'agrada*.

TEXT I DIRECCIÓ

Marc Artigau

INTÈRPRETS

Moha Amazian, Natàlia Mas, Júlia Molins, Guim Oliver, Marcel Quesada, Clara Solé

ESPAI ESCÈNIC

Xesca Salvà

VESTUARI

Manuel Mateos

IL·LUMINACIÓ

Ivan Cascón

MÚSICA

Maguette Dieng

SO

Marta Folch

AJUDANTA D'ESPAI ESCÈNIC

Paula González

ASSISTENTS EN PRÀCTIQUES INTERNACIONALS

Hayam Alghimlas i Mohammed Idress (Ministeri de Cultura de l'Àrabia Saudí)

PRODUCCIÓ

Teatre Lliure

IDIOMA

En català

EDAT RECOMANADA

A partir de 14 anys

SALA

Montjuïc, Espai Lliure

DURADA

1 h 15' aprox.

QUINS DÉUS APAREIXEN A L'ÚLTIMA F**KING NIT?

Afrodita, filla d'Urà, deessa de l'amor, la bellesa i la fecunditat
Zeus, fill de Cronos i Rea, màxim déu de l'Olimp
Hera, filla de Cronos i Rea, deessa del matrimoni, les dones, el cel i les estrelles
Hades, fill de Cronos i Rea, déu de l'Inframón i dels morts
Ares, fill de Zeus i Hera, déu de la guerra
Dionís, fill de Zeus i Sèmele, déu de la fertilitat i del vi
(Us recomanem que l'alumnat sàpiga quins déus trobaran en escena)

Lèxic relacionat amb l'espectacle

Afrodita i Ares

Ares és el déu de la guerra. És fill de Zeus i d'Hera, però sobretot l'amant d'Afrodita. Afrodita, la gran deessa de l'amor i del desig, es creu que va néixer de l'escuma del mar d'allà on van caure els genitals tallats d'Urà. Afrodita estava casada amb Hefest, que segons algunes versions també era fill de Zeus i d'Hera. Hefest va descobrir Ares i Afrodita junts i va teixir una xarxa prodigiosa amb la qual els va capturar. Els déus es van riure de l'escàndol i fins i tot van comentar que valia la pena passar vergonya per tal d'anar-se'n al llit amb Afrodita. Ares va quedar lliure després d'haver pagat una recompensa.

Coreografia

A *L'última f**king nit* hi ha un treball molt intens de coreografia. Acció, moviment, cos i paraula funcionen en escena de manera totalment fusionada. La pràctica del teatre contemporani elimina les fronteres entre el teatre parlat i el físic, en una tendència a fer espectacles híbrids o interdisciplinaris, fruit del treball d'artistes innovadors que experimenten escènica en busca de formes noves. La coreografia abraça tant els desplaçaments i el treball de cos dels intèrprets com la dinàmica i ritme general de l'obra, la sincronia entre paraula i moviment i la disposició dels actors i les actrius en escena.

Dionís

Déu del vi i dels estats alterats. Els grecs antics creien que quan les persones s'emborraxeaven entraven en un estat d'èxtasi religiós i es trobaven en els dominis del déu Dionís, que presidia els estats alterats de la consciència. El déu apareix sovint disfressat d'animal o amb aparença ridícula. Dionís és el déu sagrat del vi. El vi a Grècia era una beguda sagrada i el seu consum constituïa un ritu: tenia un paper important en la majoria de celebracions religioses. Era objecte d'un culte místic que prometia a qui s'iniciava una vida al més enllà plena de festes i amb consum d'alcohol ininterromput.

El naixement del teatre està estretament relacionat amb el culte al déu Dionís. S'han trobat nombroses màscares en els cultes a aquest déu dels sàtirs, els místics seguidors de Dionís que es reunien en grups rituals per anar a les muntanyes, on es lliuraven fins a l'esgotament al cant i al ball en honor seu. Aquestes celebracions primitives van donar lloc al ditirambe (cant religiós dionisiac) i a les festes Dionísies, que són l'origen de la tragèdia grega i, per tant, del teatre europeu.

Hades

Hades (que no s'ha de confondre amb Ares!) és el déu que governa l'Inframón de la mitologia grega, anomenat de la mateixa manera. Hades era germà de Zeus i de Posidó, tots tres van derrotar els Titans i van reclamar per a ells el govern del cosmos adjudicant-se el cel (Zeus), el mar (Posidó) i l'Inframón (Hades). La seva arma és un casc d'invisibilitat. L'Hades era el món dels morts, allà on anaven tots els mortals. Hi arribaven creuant el riu Aqueront amb la barca de Caront portant una moneda al front, i molt pocs el podien abandonar.

Un altre mite grec oposat al de l'Hades sobre la vida al més enllà és el del Jardí de les Hespèrides, l'hort d'Hera amb pomers d'on naixien pomes daurades, que proporcionaven la immortalitat. Els pomers van ser plantats a partir de les branques que Gea havia donat a Hera com a regal de casament.

Hera i Zeus

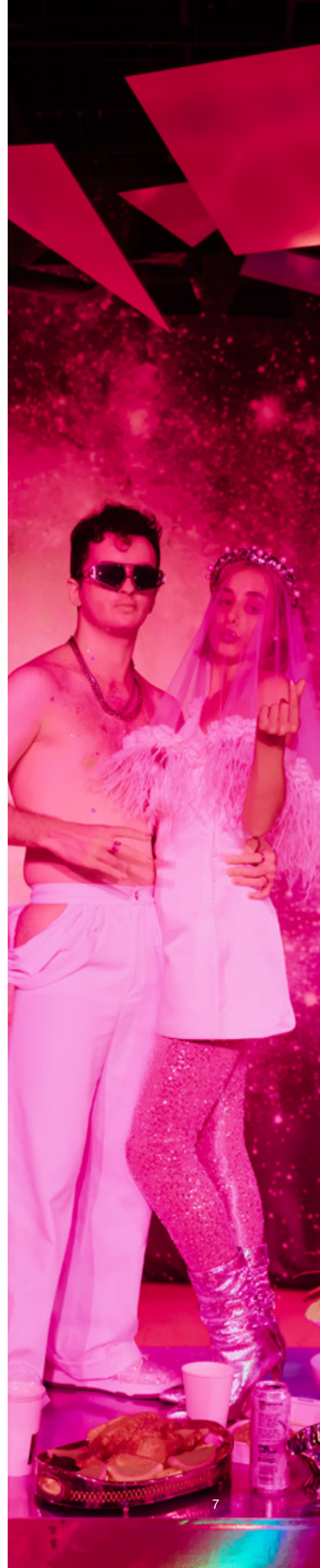
Zeus és el rei dels déus, representa el poder suprem a l'Olimp, presideix el consell dels déus i els seus designis determinen l'esdevenir de totes les coses. El seu símbol és el llamp. Va accedir al poder gràcies a una barreja de violència i d'estratagemes diversos. És fill de Cronos i de Rea, i el seu nom podria derivar d'una arrel antiga que significa cel, per la qual cosa se'l considera el déu del cel, a diferència dels seus germans Posidó (el déu del mar) i Hades (el déu de l'Inframón). El seu domini va ser permanent i incontestable. Es va casar primer amb Metis, a qui es va acabar menjant; després amb Temis, i finalment amb Hera, la seva germana. El matrimoni amb Hera va ser molt tempestuós, s'acostuma a retratar la deessa com una figura amargada que empaita contínuament les parelles i els fills adúlter de Zeus. En un mite, Zeus s'enfada tant amb Hera que li lliga una enclusa a cada turmell i la penja del mont Olimp. Zeus va tenir moltes relacions amb deesses (Eurínome, Demèter, Mnemòsine, Leto, Maya i Tetis, a part de les ja citades) i humanes (Io, Europa, Sèmele, Antiope, Alcmena i Dànae i Leda, que a més a més eren filles seves). Entre elles convé destacar el mite d'Europa, que explica com Zeus va adoptar la forma de toro blanc i va raptar-la quan collia flors. D'aquí prové el nom del continent. Malgrat les aventures extramatrimonials de Zeus i la gelosia i la còlera d'Hera, el seu enllaç simbolitza la importància del vincle matrimonial en la cultura grega.

Metateatral

A *L'última f**king nit*, els intèrprets tallen diverses vegades l'acció i la comenten des d'ells mateixos, no com a personatges, i fins i tot repeteixen alguna escena, fan proves, es barallen i parlen de les glòries (les salutacions finals) i de *passar notes* (les indicacions que qui els dirigeix els fa al final dels assajos). Així entenem que, en realitat, estan assajant l'obra que veiem i ens ensenyen el propi procés que s'ha dut a terme per crear-la.

Una obra *metateatral* és una obra de teatre que en conté una altra, o bé que tracta del teatre en general, és a dir, que parla d'ella mateixa, *s'autorepresenta*. Shakespeare és, de fet, un dels primers dramaturgs que introdueix aquesta idea, ja que està molt lligada a una concepció barroca del món segons la qual "el món és un escenari i els humans només són els comedians". Perquè una obra sigui metateatral n'hi ha prou que la realitat aparegui teatralitzada, que s'hi faci la metàfora de la vida com a teatre, la vida com a escenari.

A *L'última f**king nit*, aquest recurs dramàtic té molt a veure amb la representació que fem els éssers humans, dels déus i de nosaltres mateixos, que és un dels temes centrals de l'obra. Els humans som els únics animals amb la capacitat de representar el món i de representar-nos a nosaltres mateixos. És gràcies a això que existeix la mitologia i també és gràcies a això que fem teatre. La metateatralitat de l'obra evidencia i aprofundeix aquesta capacitat.

Mitologia

Un dels objectius de *L'última f**king nit* és acostar la mitologia grega a un públic jove.

La paraula *mite* provés del terme grec *mythos*, que inicialment significava *paraula* o *conte*. A partir del segle IV aC va adquirir el significat de *ficció* o *falsedat*, en contraposició al *logos* que significava *paraula de la veritat*.

Les històries mítiques han captivat la imaginació humana durant segles, i filòsofs i científics han realitzat nombrosos esforços per entendre el secret d'aquesta atracció. Giambattista Vico va dir al 1790 que els mites són intents imaginatius de resoldre els misteris de la vida i de l'univers, i Friedrich Max Müller, al segle XIX, que els mites indoeuropeus tenen l'origen en històries simbòliques sobre fenòmens naturals com el sol, la lluna, l'alba o el cel, vestits de personatges humans. D'altres han recorregut a l'interior de l'ésser humà per explicar l'atracció constant dels mites, ja que segons ells tenen ressonàncies dels trets permanents de la ment o de la psique humana, de manera que el seu misteriós poder deriva del fet que els personatges principals encarnen *arquetipus* primitius.

Els mites tenen temàtica còsmica i universal: intenten explicar l'origen del món, la societat i la cultura humana, no tenen una autoria clara i presenten diverses versions. Gràcies a les investigacions sobre múltiples societats rurals i tribals del món, en les que els mites continuen *vius*, s'ha entès el caràcter canviant i dinàmic de la narració oral. En certa manera, cada vegada que s'explica un mite es produeix una nova creació. El joc creatiu constitueix l'essència de la invenció dels mites: encara que canviïn i es desenvolupin, no perden mai el contacte amb les seves arrels ni la interconnexió entre tots els aspectes de la vida – visibles, invisibles, terrenals, celestials, humans, animals, vegetals o minerals.

Totes les ciutats del món grec antic tenien els seus propis mites, herois i festivitats religioses, la qual cosa en fa molt difícil la comprensió perquè en circulaven innumerables versions. Però el nucli de narracions que resultaven familiars a tothom va contribuir a la creació d'un sentiment de nació grega. D'entre els nombrosos relats i obres literàries del món hel·lènic, destaquen les epopeies d'Homer.

La mitologia grega ha exercit una profunda influència en la cultura occidental. Excepte a l'inici de l'Edat Mitjana, des de l'època romana fins avui en la cultura pop, les successives generacions han admirat, adoptat i adaptat l'herència mitològica grega.

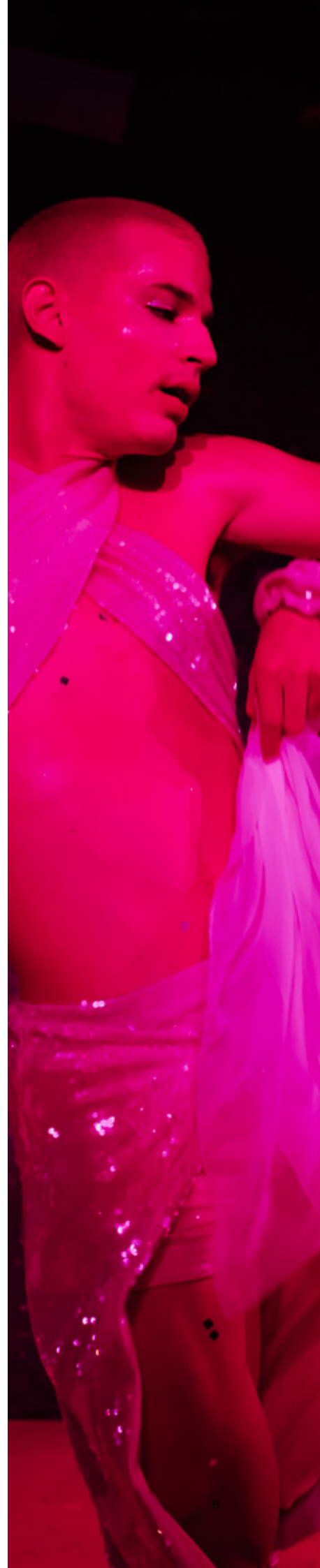
Per saber-ne més us recomanem aquestes pàgines web:

[Let's Talk About Myths, Baby!](#)

[Greek Mithology](#)

Temps

Quan entrem a l'espectacle *L'última f**king nit*, ens trobem amb l'acció ja començada i, quan en sortim, déus i deesses tornen a començar aquesta festa que fa 300 anys que dura. D'aquesta manera entenem que l'obra no comença i acaba amb nosaltres, sinó que es repeteix eternament.

L'art escènic és la representació d'una acció en un espai i un *temps* real. D'aquí ve la frase "el teatre és ara i aquí".

La unitat de temps és una de les unitats bàsiques que va marcar el teatre clàssic: tota l'acció havia de passar en un únic període que el públic pogués captar d'un sol cop (en un dia). A partir del segle XIX però, aquesta unitat entra en crisi. Apareix la discontinuïtat, la relativitat, la desintegració del temps i, fins i tot, s'introdueix la confusió entre el passat, el present i el futur.

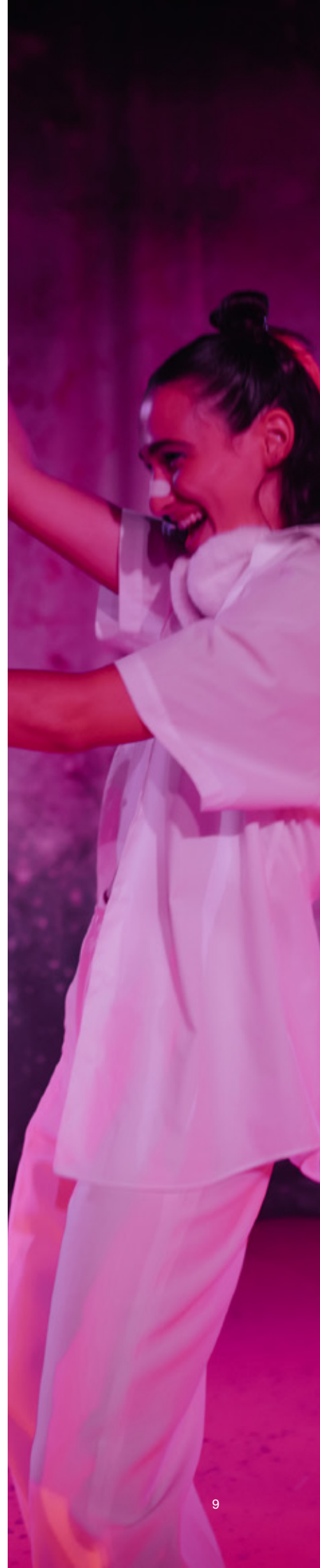
En una representació teatral, s'hi barregen com a mínim tres temps diferents: en primer lloc, el *temps de la història*, el moment històric en què se situa, quant de temps passa al llarg de la seva història... En segon lloc, el *temps de la trama*, com s'explica aquesta història, i finalment el *temps escènic*, el temps real que necessita la representació, la durada exacta, que pot variar d'una nit a una altra i, per tant, també és relativa.

Els valors de la temporalitat en la trama són l'ordre, la durada i la freqüència. L'ordre pot ser cronològic (temps continu) o alterat amb salts, *flash-backs*, *flash-forwards*, ordre invers, seqüències paral·leles, collages... Pel que fa a la durada, normalment la de la història és molt més llarga que la de la trama i, per tant, les obres estan plenes d'el·lipsis. Però no sempre és així: podem trobar obres en què la trama i la història coincideixen en temps, és a dir, que es desenvolupen en temps real, i d'altres en què la trama explica un petit moment molt ampliat. La freqüència són les repeticions: hi ha obres que es basen en repetir un mateix moment i això pot aportar molt de significat, fins al punt que la pròpia obra es repeteix eternament ella mateixa, i en aquest cas parlem de temps cíclic.

Temps cíclic

El temps lineal és el quotidià dels humans actuals, ja que avui domina la concepció d'un temps profà, mesurable, material i numèric, una concepció racional del temps que és conseqüència de la secularització del cristianisme causada per la modernitat. Així i tot, no és aquesta manera de concebre el temps, lineal i mesurable, l'única que existeix o ha existit. També hi ha la concepció cíclica o circular del temps.

El temps cíclic dona compte d'una repetició successiva de la història. Aquesta concepció és present en el desenvolupament de les grans civilitzacions antigues, quan hi havia la creença que tot el viscut ja havia passat abans. Aquests pobles necessitaven crear-se un mite fundacional per validar la seva existència i, any rere any, aquest mite s'anava recreant a través del ritu, i així la vida es transformava en un etern retorn del temps. El temps, en aquests pobles, es projectava com a sagrat i marcat pels mites i rituals. Així, l'ésser humà primitiu repeteix infinitament els gestos exemplars. Tot moment vital (alimentació, reproducció, caça, guerra) insereix l'humà en aquest temps sagrat. La resta del temps profà no té significat.

Fonts consultades

Apolodoro. (2016). *Biblioteca mitològica*. Madrid: Alianza editorial.

Cunyat, R. (2017). *Conceptes del Temps (II): el temps cíclic*.
Recuperat de <https://elcresoldesilla.wordpress.com/2017/02/11/conceptes-del-temps-ii-el-temps-ciclic/>

Lehmann, H.T. (1999). *Teatro postdramático*. (2a edició en castellà).
Múrcia: Centro de Documentación y Estudios Avanzados de Arte Contemporáneo.

Lesky, A. (2001). *La tragedia griega*. Barcelona: El Acantilado.

Pavis, P. (1998). 'Coreografía'. Dins *Diccionario del teatro*.
Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica S.A.

Pavis, P. (1998). 'Metateatro'. Dins *Diccionario del teatro*.
Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica S.A.

Willis, R., Walter, R. (1994). *Mitología. Guía ilustrada de los mitos del mundo*.
(2a edició). Madrid: Editorial Debate, S.A.

ENTREVISTA Parlant amb Marc Artigau

Com va sorgir la idea d'unir la mitologia grega amb la dansa?

Vaig participar en un programa que es diu Creadors EN RESIDÈNCIA l'any de la pandèmia, el 2020. Vaig treballar amb xavals de 15 anys i veia que es relacionaven amb una mena de mitologia, com podien ser ficcions audiovisuals –*Game of Thrones*, *El Senyor dels Anells*–, que no era ben bé la nostra. A partir d'aquí em va venir la idea de poder fer un espectacle que els col·loqués la mitologia en primera persona. La mitologia grega, en el fons, és una cosa molt humana: està plena de les mateixes pors i les mateixes alegries que configuren l'ésser humà contemporani. Tot això m'ho vaig imaginar en una festa i, en una festa, era molt important el ball. Havia vist l'espectacle *LIKES* de la Núria Guiu. Ens coneixiem però no personalment, i creia que estava fent un treball molt interessant i que podria encaixar molt bé amb aquesta idea d'un cos contemporani, de relacionar-se en una festa i de les relacions de poder a l'hora de ballar.

Com heu traslladat la història del banquet de noces de Zeus i Hera a l'actualitat?

Hem jugat amb un vestuari que porta a un lloc híbrid i amb un espai bastant contemporani. El punt de partida és una festa que dura 300 anys i que podria ser completament contemporània. A mesura que va avançant el relat, anem descobrint els personatges i les seves relacions.

Mentre treballàvem amb el projecte, va haver-hi el cas de la discoteca Waka Sabadell, que es deia *The last fucking night*, on un noi va filmar a una noia fent una fel·lació a un altre noi. Aquesta cosa de portar les relacions a l'extrem, què és intimitat, què no ho és, les agressions, els abusos de poder... És present constantment en la mitologia grega. De cop i volta, vam veure que els mites grecs, en el fons, són molt adolescents. L'adolescència és un moment en què tots aquests sentiments i emocions es porten molt a l'extrem –l'enveja, la passió– tot et penses que ha de ser per sempre. Aquesta correlació va fer que, si ho baixàvem tot en una festa completament contemporània, en una mena de discoteca, un casament hi encaixava perfectament.

Què no hi faltaria, a *L'última f**king nit*?

Canvis emocionals, de passar de l'alegria i l'eufòria més extrema a la pena o a la tristesa. No hi faltaran al·lucinacions, baralles...

L'obra té una altra cara de la moneda, que és una companyia assajant. En aquest sentit, també hi haurà els dubtes sobre quin sentit té fer teatre i representar aquesta obra.

Així doncs, l'espectacle té dos canals, bàsicament: la representació absoluta de la festa, de l'alegria i dels mites amb les seves contradiccions i, al mateix temps, els dubtes que implica sempre un fet creatiu.

L'espectacle va dirigit a una generació per sota de la vostra. Com ho heu fet per arribar a aquest públic?

Hi ha una frase molt bonica de Pier Paolo Pasolini que diu que cada 20 anys hi ha una fi del món. Per tant, 20 anys és la distància entre una generació i l'altra. Jo ara n'he fet 39 i aquest espectacle va dirigit a un públic a partir de 12 – 15 anys, però no és que sigui exclusiu per aquesta edat. Té una mirada cap aquí, però s'obre d'una manera més àmplia. Tenim moltes funcions programades per a públic adult.

En el meu cas, tinc nebots que són en aquesta edat i intento estar al dia, tot i que no participi d'aquesta nova manera que tenen de relacionar-se o de la relació que tenen a través de les pantalles, per exemple. Una aposta clara de l'obra és que, tot i que heretem algun llenguatge de les pantalles,

no en fem ús. I també treballant amb els adolescents del programa EN RESIDÈNCIA vaig començar a veure on eren les seves pors i què els interessava.

Què t'atrau de la mitologia?

Una de les coses boniques que té la mitologia és que, malgrat que passin les generacions i els anys, i tinguem maneres diferents de comunicar-nos i d'estimar-nos, hi ha alguna cosa primigènia que ens hi uneix. Les coses més bàsiques i instintives –les enveges, les inseguretats, el voler agradar, el desig amorós i eròtic però també el desig de poder– hi són ara i hi eren llavors.

Propostes de treball

Ens fem preguntes

A continuació, us proposem algunes preguntes que us poden anar bé per reflexionar sobre l'espectacle. Al glossari i a l'entrevista teniu informació que us pot ajudar a raonar les respostes. Us proposem alguna reflexió individual i/o col·lectiva a l'entorn de l'obra i dels temes que tracta.

Sobre la dramaturgia

- > L'objectiu de l'obra és acostar els personatges mitològics als joves. Ho han aconseguit? Hi ha moltes referències a l'obra que connecten amb les generacions joves actuals (el mòbil, el joc de *jo mai mai*, el *tik-tok*, la *batalla de galls...*), recordes altres referències o moments de l'espectacle que hagin connectat amb la teva generació?
- > El temps és un dels aspectes més importants en la dramaturgia. D'una banda els personatges mitològics viuen eternament i, de l'altra, *l'aquí i ara* del teatre introdueix una idea de present i de temps tancat.
- > Quan has entrat, els personatges ja eren a escena, i quan has sortit s'hi han quedat, com si tinguessin vida més enllà de la funció. Creus que en tenen?
- > Diem que el temps de *L'última f**king nit* és cíclic. Saps què és el temps cíclic? Per què han triat aquest tipus de temps, dramàticament? Què significa?
- > Quant ha durat l'obra que has vingut a veure en el teu temps i quant ha durat pels personatges?
- > Diuen que els mites estan vius, que són nous cada vegada que algú els explica, i per tant que són material per a crear. Coneixes altres ficcions basades en els personatges mitològics que surten a l'obra? Quines diferents interpretacions dels mites en fa cadascuna?
- > Durant la funció, els intèrprets tallen diverses vegades l'acció fins que entenem que, en realitat, estan assajant l'obra que veiem. Saps com es diu aquest recurs teatral? Quin diàleg has vist que s'establia entre els personatges mitològics i els i les intèrprets?
- > L'obra està plena de reflexions sobre la vida i l'ésser humà, i moltes d'elles verbalitzen discursos actuals. D'entre ells hi ha un diàleg sobre feminisme entre Hera i l'entrevistadora. Per a tu Hera és lliure? Quin discurs tenen cadascuna, Hera i l'entrevistadora? Recordes altres moments de l'espectacle en què s'expressin discursos contemporanis?

Sobre la proposta escènica

- > Com descriuries l'escenografia de *L'última f**king nit*? Què hi sortia representat al teló de fons? Per què creus que van triar aquesta imatge? Quina relació té amb l'obra?
- > Com descriuries els déus després de veure l'espectacle? Què ajuda a construir els personatges? T'has fixat que cada mite tenia un atribut? Quina relació tenen amb els atributs clàssics dels mites? En quin moment has descobert quin actor o actriu interpretava cada personatge? Eren com te'ls havies imaginat? Què t'ha sorprès? T'has fixat que cada personatge també tenia un tipus de moviment? Com era en cada cas?
- > En un moment de la funció, actors i actrius s'intercanvien els personatges. Aquest recurs és habitual en els processos de creació per entendre millor el teu personatge a partir de la interpretació que en fa un altre. Quina diferència hi havia entre les interpretacions quan cada intèrpret tenia el seu primer personatge i quan se'l canviaven? Quina de les dues era més creïble?
- > *L'última f**king nit* és una obra participativa, és a dir que en alguns moments es demana al públic que hi participi activament i que no s'estigui només assegut mirant i escoltant. En quins moments i com s'ha demanat participació? T'ha agradat que fos així? Per què diries que ho han demanat?
- > Al final de l'obra, déus i deesses descriuen quins humans voldrien ser i coincideix amb els actors i actrius que els interpreten. Per què creus que ho diuen? En què s'assemblen els déus i els humans? Quina escena de l'obra està clarament pensada per entendre la semblança entre humans i déus?
- > Què t'ha semblat que el Moha no volgués sortir a les xarxes socials? Coneixes algú que sigui com ell, en aquest sentit? Quina relació creus que hi ha entre xarxes socials i mitologia?

Sobre la teva experiència personal

- > Ara et proposem una reflexió més personal. Es diu que el més important d'una funció de teatre és que el públic en surti una mica diferent de com hi ha entrat. Com t'ha afectat aquesta obra? N'has sortit diferent?
- > De quina manera creus que els déus de l'Olimp ens veuen, als humans? Si tu fossis un déu de l'Olimp, com veuries els éssers humans? Els déus diuen a l'obra que no voldrien ser mortals, desitjaries tu ser un déu? Quin déu de l'Olimp t'agradaria ser?
- > T'agradaria viure eternament?

Recordem l'espectacle

A continuació, us proposem un seguit d'exercicis a partir del record que ens queda de l'espectacle:

- > Penseu si hi ha alguna frase, pregunta, personatge o moment concret de l'espectacle que recordeu de manera especial, que us hagi quedat gravat. Feu una reflexió sobre allò que us hagi impactat més. Per què creieu que ha estat tan significatiu per a vosaltres?
- > Quin d'aquests adjectius penseu que defineix millor *L'última f**king nit*? Sorprenent, emocionant, intens, fosc. Busqueu 10 adjectius que, per a vosaltres, defineixin l'espectacle.
- > Què diríeu que vol explicar *L'última f**king nit*? Poseu-ho en comú i, després, discutiu si creieu que ha assolit el seu objectiu. Feu una relació dels elements que han facilitat o dificultat entendre el tema de l'espectacle.

Fem-ne la crítica

A partir de tota la reflexió que has fet sobre l'obra, et proposem que ara et posis en el paper del crític teatral i facis la teva pròpia crítica escrita de l'espectacle *L'última f**king nit*. Et deixem una reflexió sobre què és i com es fa una crítica teatral, que et pot ajudar:

- > Una crítica de teatre és opinió argumentada i documentada.
- > Fer la crítica és explicar per què t'ha agradat o no l'obra de teatre que has vist i fer-ho amb:
  - els elements escènics que conflueixen en una producció
  - l'experiència que tens com a espectador/a de teatre
  - el coneixement que tinguis dels artistes que han fet l'obra i la seva trajectòria
  - el coneixement que tinguis de l'autor/a que l'ha escrita
  - la valoració que fas de l'objectiu que hi ha darrera la proposta de direcció del muntatge
  - el tema que tracta i la seva relació amb el nostre món (per què ens pot interessar *Hamlet*, escrit fa 400 anys?)
  - el gènere teatral (comèdia, tragèdia, drama, documental, etc.) i si aconsegueix els seus objectius (fa riure si és una comèdia?)
  - valorar-lo en el seu context. No és el mateix criticar un espectacle de grans dimensions, amb molt de pressupost i un equip artístic reconegut, que un muntatge fet en una sala petita, amb pocs diners i artistes que comencen.
- > Un muntatge teatral –com qualsevol altra manifestació artística– és un acte de llibertat. Una llibertat practicada per compartir amb tu una idea, una emoció, una denúncia, una creença. En una crítica has de valorar si allò que volia comunicar l'obra t'ha arribat o no, si per a tu ho ha aconseguit o no.
- > Ho has d'explicar valorant tot allò que has vist a l'escenari: el text, l'actuació dels intèrprets, l'escenografia, la il·luminació, el so o la música, el vestuari, els objectes... Tot contribueix a entendre allò que l'espectacle ha volgut compartir amb el públic. Sempre hi ha un per què, en un espectacle, i s'ha de tenir en compte a l'hora de fer-ne la crítica.
- > Una crítica és molt millor si es fa amb les pròpies paraules, amb el món, les aficions i els gustos que té qui l'escriu. Cal que se la faci seva i la defensi amb bons arguments, tant si és a favor com en contra de l'espectacle. De fet, quan no t'agrada gens, s'ha d'explicar encara millor.